

**«ΚΑΛΟΝ ΕΣΤΙΝ ΗΜΑΣ ΩΔΕ ΕΙΝΑΙ»
ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΑ ΕΠ’ ΕΛΠΙΔΙ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
ΥΠΟ ΤΟ ΑΚΟΙΜΗΤΟ ΚΑΙ ΑΝΑΦΕΣ ΑΚΤΙΣΤΟ ΦΕΓΓΟΣ ΤΩΝ ΜΟΝΩΝ ΤΟΥΣ**

Μήνας Αύγουστος του σωτηρίου έτους 1999, ο μήνας που μεταμορφώνεται από το Θαβώριο Άκτιστο Φως του εν δόξη μεταμορφωθέντος Θεανθρώπου και σφραγίζεται ελπιδοφόρα με την ένδοξη Κοίμηση και Μετάσταση της μετά την Άκτιστη Τριάδα ισταμένης Παναγίας, η οποία ως Πολίτισσα της Βασιλευούσης Κραταιά και Προκαθεζομένη Παντεποπεύουσα Έφορος τιμάται με τις πολυώνυμες αναφορές και θεοτοκόνυμες προσαγορεύσεις της στις βαπτισμένες με αυτές αναρίθμητες παλαίφατες Εκκλησίες και Μονές της.

Μήνας Αύγουστος στα Πριγκηπόννησα ή Παπαδονήσια, τα οποία ως αείφωτοι λαμπραδάμαντες στο περιδέραιο της πολιτικής Ρωμηοσύνης καταστέφουν την Θεοτοκοσκεπάστη και Παναγιοφρούρητη Πόλη του Κωνσταντίνου, όταν ο γλυκοναρκωμένος από την πρωϊνή θερινή δροσούλα και νησιωτική αύρα της μιάς από τις τετράδυμες των Πριγκηποννήσων αδελφές, της Ερατεινής Χάλκης, ταράσσεται από τα απόνερα του σχεδόν γραφικού και πολυκάματου βαποριού της γραμμής, το οποίο μεταφέρει όλες τις φυλές των ανθρώπων από τα Πριγκηπόννησα στην ως Βαβυλώνα των εθνών πολύβοη Κωνσταντινούπολη.

Κατ’ εκείνο το γλυκοφεγγές καλοκαιρινό πρωϊνό, της 5^{ης} Αυγούστου, όπως και καθ’ όλα τα προηγούμενα του μηνός Ιουλίου, ο νεαρός ερευνητής, επιβάτης στο βαποράκι της γραμμής, αδιόρθωτα μέχρι τούδε και έως εσχάτης αναπνοής ρομαντικός και αιθεροβάμων εραστής, λάτρης και μύστης της φαναριώτικης ιεροπρέπειας και της αδάμαστης και πεισματωδώς ανθισταμένης στις περιπετειώδεις στροφές του ιστορικού και πολιτικού γίνεσθαι Πολίτικης Ρωμηοσύνης, αγναντεύει από θαλάσσης την περίπυστο και παλαίφατη Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης επί του κατάφυτου «*Λόφου της Ελπίδος ή των Παπάδων*», όπου φιλοξενείται, όπως και κατά τα προηγούμενα καλοκαίρια, κατόπιν φιλοστόργου και φιλοτίμου πατριαρχικής ευλογίας και κανονικής αδείας προκειμένου να βυθιστεί ενήδονα και να ανασύρει τον ιστορικό πλούτο του Πατριαρχικού Αρχιεπισκοπικού.

Ενδιάθετες σκέψεις ζευγαρωμένες με εικόνες και εν ταυτώ με ιστορίες και παραδόσεις, θρύλους και μύθους, πλημμυρίζουν όλες τις αισθήσεις του εξ Ελλάδος Ρωμηού, όταν ξαφνικά αναμνησεται εν αναγωγή ιστορικής μνήμης την ύπαρξη της θαυμαστής τετράδας των Ιερών Μονών της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού στις τετράδυμες κόρες «*νήσους των Πριγκήπων*», ήτοι της Πρώτης, της Αντιγόνης, της Χάλκης και της Πριγκήπου, οι οποίες κατά τα προεόρτια των πανηγυρέων τους μεταμορφώνονται και λούονται από το Θαβώριο Άκτιστο Φως του ενδόξως μεταμορφωθέντος Χριστού. Βιώνουν «*επ’ ελπίδι μεταμορφώσεως*» το παρόν και προσδοκούν με την αμετάθετη ελπίδα το μεταμορφωμένο μέλλον για το πολύπαθο Γένος.

Το βαποράκι της γραμμής παραδομένο στα θαλασσιά νερά συνεχίζει την πορεία του από την Χάλκη για την Αντιγόνη και την Πρώτη απ’ όπου λαός πολύς και μαγεμένος με την πρωϊνή αύρα επιβιβάζεται, ενώ η έκπαγλη φύση των νήσων χαιρετά τους γλάρους συνοδούς του ταξιδιού. Οι ενδιάθετες σκέψεις του σαγηνευμένου από το κάλλος των τετράδυμων

αδελφών Πριγκηποννήσων νεαρού ερευνητή σφραγίζονται επίμονα και ανεξίτηλα με το ευαγγελικό χωρίο της σχετικής περικοπής για την εορτή της Μεταμορφώσεως: «*Καλόν ἐστίν ἡμᾶς ὧδε εἶναι*». Ὀντως μύχια επιθυμία και ακόρεστη λαχτάρα μπολιασμένη με το πνεύμα της ρήσεως των μαθητών προς τον ενδόξως μεταμορφωθέντα Θεάνθρωπο Χριστό.

Οι ενδιαθέτες γλυκόπικρες σκέψεις του νεαρού για τα απωλεσθέντα του Γένους και τα ελπιδοφόρα του παρόντος και του μέλλοντος πάντοτε «*ἐπ' ἐλπίδι μεταμορφώσεως*» διακόπτονται ξαφνικά όταν επιβιβάζεται από την Πρώτη μία Ρωμηά αλλοτινής εποχής, η οποία παρακαθήμενη πλησίον του νεαρού ερευνητή και βλέποντας ότι μελετά το βιβλίο του φιλόμουσου Μητροπολίτου Πέργης Ευάγγελου «*Ἐκ Φαναρίου Β'*», επιχειρεί το πρώτο βήμα της γνωριμίας που εξελίσσεται σε μία αναδρομή μυσταγωγίας στα παλαιά μεγαλεία της Πολίτικης Ρωμηοσύνης και της φαναριώτικης ιεροπρέπειας. Η συζήτηση πρόσωπον προς πρόσωπον φθάνει και στις περίλαμπρες πανηγύρεις της μεγίστης δεσποτικής εορτής της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στις παλαιφατες τετράδυμες ομώνυμες Μονές των τεσσάρων Πριγκηποννήσων, όταν ανθοφορούσε η πονεμένη και ευλαβεστάτη Ρωμηοσύνη με τους ευγενείς και φιλογενείς ευσεβεστάτους Ρωμηούς των νήσων. Η Ρωμηά γυναίκα καθώς το βαποράκι δένει στο λιμάνι του Σίρκετζι αποχαιρετώντας τον συγκινημένο νεαρό ερευνητή εξ Ελλάδος επισφραγίζει την μυσταγωγική συνομιλία τους με την μέχρι και σήμερα αλησμόνητη φράση: «*Μείναμε ολίγοι. Πέρασαν χρόνοι και καιροί αλλά παρά τους ολίγους Ρωμηούς, η Ορθοδοξία και η Ρωμηοσύνη ανθίστανται με πίστη και αξιοπρέπεια. Μη μας λησμονείτε*».

Παρήλθαν τα έτη και ίσως η Ρωμηά γυναίκα από τη νήσο Πρώτη να μετέστη στην Άνω Ιερουσαλήμ αλλά η σχεδόν εξομολογητική μυσταγωγική κατάθεση της ψυχής της ουδέ προς στιγμήν λησμονήθηκε από τον σήμερα ώριμο πλέον άνδρα, ο οποίος τότε βίωσε βαθέως στα ενδότατα μύχια της υπάρξεώς του έως μυελού οστέων τούς λόγους και την παρακλητική και πονεμένη παρακαταθήκη της για να μη λησμονηθεί και να μην εγκαταληφθεί ποτέ μα ποτέ από τους επιγενομένους βλαστούς του Γένους το πολυμαρτυρικό εσταυρωμένο Φανάρι και η βασανισμένη Πολίτικη Ρωμηοσύνη.

Με την μνημονική αναγωγή και μόνο των γλυκόπικρων και ελεγκτικών στην συνείδηση όλων μας – και δη των αδιαφορούντων Ελλαδιτών – εκείνων λόγων της ευγενεστάτης Ρωμής ανακαλούνται παραχρήμα και οι λόγοι του αιιδίμου Μητροπολίτου Πριγκηποννήσων Συμεών (είτε Νικομηδείας), ο οποίος στην προσφώνησή του προς τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο κατά την προ ετών χοροστασία αυτού στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Δημητρίου Πριγκήπου ανέφερε μεταξύ άλλων και τα εξής: «*Ποίμνιον ολίγον μεν σήμερον, αλλά μέγα εις ιστορίαν του ευσεβούς μας Γένους, μέγα εις αίγλην ιστορικήν και ανεπανάληπτον. Αλλά τί σημασίαν έχει το ολίγον και το μικρόν; Ο μόνος πολύς και ο μόνος μέγας είναι ο Άγιος Θεός, ο ευρισκόμενος επέκεινα πάσης αριθμολογίας, ο τα πάντα δυνάμενος έτι δε και αυτήν την έννοιαν του ολίγου και του μικρού να συμπλέκη, εις την ατελεύτητον του χρόνου διαδρομήν, εις την μυστηριώδη ανακύκλησιν της ιστορίας, Εκείνος ο δυνάμενος να ελέγχη τον χρόνον και τα έσχατα...*

Ο λόγος όμως σήμερα αφορά εις την Πρίγκηπον, τον μεγαλύτερον τούτον λαμπραδάμαντα των ιστορικών νήσων των Πριγκήπων – όπως αποκαλεί αυτάς η Ιστορία. Ο δε ομιλών έχει την αίσθησιν, την στιγμήν ταύτην, ότι δεν είναι δυνατόν, Παναγιώτατε και Θεοτίμητε Πατριάρχα, ο λογισμός Σου, η σκέψις και ο στοχασμός Σου να μη ανατρέχουν εις το παρελθόν, τόσον το μακρόν όσον και το εγγύς.

Όσα βλέπεις, διά της ενοράσεως, μέσα εις την απaráμιλλον φύσιν που περιβάλλει, ως μεγαλειώδης διάκοσμος, την νήσον μας και όσας ακούεις, την ιεράν και επίσημον ταύτην στιγμήν, φωνάς μυστικάς που απηχούν, είμαι βέβαιος, εις την ευαίσθητον ψυχίν Σου, αποτελούν μίαν αδιάψευστον, ως εν εικόνι εξελισσομένη, πραγματικότητα. Η πραγματικότης αύτη επιζή, διά των αιώνων, ως μεγαλοπρεπές απολίθωμα παρελθούσης δόξης, δόξης προγονικής και ως άφωνος μαρτυρία της πατρώας ευσεβείας και φιλογενείας.

Πόση λάμψις, πόσον φως ολύμπιον, δεν κρύπτεται εις το εδώ φυσικόν και πνευματικόν περιβάλλον! Ποίαί άρα γε πνευματικάί αηδόνες συντονίζουσι ακόμη το θείον άσμα των αλαλήτων στεναγμών των προγόνων μας, όσοι εβίωσαν εις τον παραδείσιον αυτόν τόπον! Πόσα μηνύματα, εκπεμπόμενα από τα βάθη των αιώνων, δεν απηχούν την στιγμήν αυτήν εις την εσωτερικήν Σου ύπαρξιν, την αίσθησιν ενός ενδόξου παρελθόντος!

Όλη αυτή η ανακύκλησις των στοχασμών και των ιερών συναισθημάτων αποτελεί αναμφιβόλως το αξιολογικόν βίωμα και την συνοδεύουσαν αυτό αξιολογικήν βεβαιότητα του λαού του Θεού, που απορρέει εκ της πολιίας παραδόσεως και της ιστορίας.

Τί δε να είπη τις περί του εγγύς παρελθόντος, το οποίον είναι και αυτό αποτεθησαυρισμένον με τας αληθείας της Πίστεως, με θυσίας και καθαρμούς, με αγónας καλλινίκους και άθλους ευγενείς εις το θησαυροφυλάκιον της αιωνιότητος, εις το Αρτοφόριον της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας! Η ανεξιχνίαστος Θεία Βουλή και Οικονομία, η υπερβάλλουσα τους σχηματισμούς της ιστορίας, συνήψε, με μυστηριώδη δεσμόν άόρατον, την Μητέρα Εκκλησίαν των Ορθοδόξων με την ιστορικήν έννοιαν «Πρίγκηπος». Και ήδη εξηγούμαι! Πατριάρχαι σχολάζοντες και Ιεράρχαι θεόφρονες, εντεύθεν καταγόμενοι, ως και κληρικοί παντός βαθμού, όλοι μορφαί φωτιναί, είτε αίροντες τον χρυστόν του Κυρίου ζυγόν, είτε οιστρηλατούμενοι από την «καιομένην και μη καταφλεγόμενην» ιεράν βάτον της καρδιάς των, με αδιάλειπτον ενατένισιν του υπερβατικού ιδεώδους της Εκκλησίας και με πίστιν φλογεράν, εγκατέλειπον, συνεπεία των τότε περιστάσεων, τα υψηλά αξιώματα και τας εκ τούτων τιμάς και απεσύροντο εις τας «απωκισμένας» του κόσμου μονάς, τας ενταύθα Πατριαρχικάς και Σταυροπηγιακάς, είτε εις τινα ταπεινά οικήματα της νήσου ταύτης – όπου διήγον ζωήν μοναστικήν και ασκητικήν...

Αυτήν την μεγάλην και ιεράν κληρονομίαν του λαμπρού και ανεπαναλήπτου παρελθόντος της Πριγκήπου, το οποίον έχουν υφάνει και δημιουργήσει σοφοί Πατριάρχαι, εμπνευσμένοι Ιεράρχαι εις τον γραφικόν και τερψίθυμον αυτόν τόπον διαβιούντες, και εκλεκτικοί του Γένους λογάδες, συμβολίζει σήμερον η ακοίμητος κανδύλα, που υπάρχει εδώ εις το βάθος του Ιερού Βήματος. Το μελιχρόν φως της προσλαμβάνει, διά της σεμνής πατριαρχικής χοροστασίας Σου, εις τα όμματα του ενταύθα πιστού λαού του Θεού, λάμψιν ιδιάζουσαν, αιγλήεσαν, αποστράπτουσαν «Φως ιλαρόν αγίας δόξης».

Και ιδού ότι η γλυκεία της Πριγκήπου φύσις και πάντα τα εν αυτή, επί τη Σεπτή Πατριαρχική Σου παρουσία, αγάλλονται και χαίρουν. Τα ανθηφόρα δένδρα και αι δέσμαι των ανθέων από τους ευώδεις παραδείσους της ερατεινής Πριγκήπου, ο φλοίσβος των κυμάτων που την περιβάλλουν, η αρωματισμένη ατμόσφαιρα με την ποικιλίαν των χρωμάτων, η απαλή του Ζεφύρου πνοή, το θρόϊσμα των πεύκων, το μελωδικόν άσμα της αηδόνας, όλα χαιρετούν ευλαβώς την Σην Σεπτήν Κορυφήν της Εκκλησίας και ψάλλουν εν χορώ το Πολυχρόνιον Σου».

Τα όσα ενήδονα και μυσταγωγικά καταγράφει ως άνω ο αοίδιμος Πριγκηποννήσων Συμεών δεν αφορούν αποκλειστικώς την μεγαλόνησο Πρίγκηπο αλλά και τις άλλες τρεις

αδελφές νήσους αυτής, την Χάλκη, την Αντιγόνη και την Πρώτη, όπου η κοινή φιλόστοργος τροφός αυτών, ήτοι η Μήτηρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτις Εκκλησία, αδιαλείπτως μέσα στον χωροχρόνο επιδαψιλεύει στα περιπόθητα και πολυπόθητα τεκνία αυτής τις ουρανομήκεις και σωστικές ευχές, ευλογίες και δεήσεις της ως σκέπη κραταιά και ακατάβλητος.

Η αναμνηστική αναδρομή και νύξη της Ρωμιάς γυναικός στις περιλάμπρες, μεγαλοπρεπείς άμα δε και σεμνοπρεπείς ιερώτατες πανηγύρεις της δεσποτικής εορτής της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στις τέσσερις ομώνυμες Ιερές Μονές των τετραδύμων αδελφών Πριγκηποννήσων ωθούν ακαταμάχητα την γραφίδα του γράφοντος να καταγράψει σεβαστικώς το ιστορικό χρονοδρόμιο μνήμης και τιμής από της ανιδρύσεως αυτών έως και σήμερα που ακόμα ηχεί ελπιδοφόρα η καμπάνα τους και συντελείται θαυμαστώως η ευχαριστιακή σύναξη υπέρ της του κόσμου ζωής και σωτηρίας παρά το γεγονός ότι λιγόστεψαν οι προσκυνητές αλλά δεν έπαψαν ποτέ και δεν θα παύσουν να προσέρχονται «επ' ελπίδι μεταμορφώσεως» εν Χριστώ Ιησού με την άσβεστη ενδόμυχη επιθυμία και τον ανικανοποίητο πόθο: «καλόν εστίν ημάς ώδε είναι».

Η Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος είναι η μόνη σωζόμενη στη νήσο Πρώτη και η ανίδρυσή της ανάγεται στην προ του 10^{ου} αιώνας περίοδο. Ιστορικώς έγινε γνωστή εκ της τραγικής φυσιογνωμίας Ρωμανού Δ' του Διογένους (1068-1071), ο οποίος ηττηθείς κατά την Μάχη του Μαντζικέρτ (1071), απεσύρθη σε αυτήν και εκάρη Μοναχός ενταφιασθείς εκεί ως αδελφός της Μονής. Ο Ηγούμενος της Ιεράς Σταυροπηγιακής Μονής Παναγίας Τατάρνης Ευρυτανίας Αρχιμ. π. Δοσίθεος γράφει ότι η Ιερά Μονή «ευρίσκεται εις μαγευτικήν τοποθεσίαν επί της ράχεως της νήσου έχουσα αμφιθέαν και προς Θράκην και προς τας ακτάς της Ασιατικής πλευράς».

Ο πολύς μυσταγωγός της πολιτικής Ρωμηοσύνης Ακύλας Μήλλας στο μνημειώδες έργο του, υπό τον τίτλο: «Πρώτη – Αντιγόνη. Τα Πριγκηπόννησα», παραθέτει την ιστορική γραφή του Γ. Χασιώτη, ο οποίος γράφει ότι: «Εις το Μοναστήριον της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος [...] ανέρχεται τις δι' ανωφερούς και ανωμάλου οδού εστερημένης πάσης δενδροφυτείας και θάμνων. Απόχει του χωρίου εν τέταρτον περίπου της ώρας. Το επί του αυχένος των δύο λόφων οροπέδιον τούτον είναι ομαλόν και μάλιστα θεαματικόν. Έχει ολίγιστα δένδρα και δενδρύλλια. Προς τα έμπροσθεν τω αναβαίνοντι αναπαρίσταται όλη η Προποντίς με την οξειάν και την Πλάτην. Προσωτέρω καθορά τις την καλόλιμνον και τον Μαρμαράν. Φαίνεται δε εκ των πλαγίων ο Άγιος Στέφανος και το Μακροχώριον. Ο ορίζων είναι ευρύτατος και υπερύψηλα όρη των απέναντι χωρών φαίνονται επιψαύοντα τον ουρανόν. Εκ δε της από του χωρίου εισόδου αναπεταννύεται επίσης θαυμάσια σκιαγραφία. Βλέπεις καταντικρύ τον Μελτεπέ μετά των υψηλών κορυφών σειράς αλληπαλλήλων ορέων και προσεπικειμένους ατελευτήτους λόφους, χαράδρας, κοιλάδας, άλση, μετά μεγάρων που και που εσπαρμένων της ασιατικής παραλίας. Επί του οροπεδίου τούτου σώζονται εν ευρυτάτη εκτάσει κεχωσμένα ικανά υπό την γην ερείπια. Και υπό την κλιτύν του τελευταίου λόφου παλαιά δεξαμενή. Πάντα ταύτα δεικνύουσι την μεγάλην περιοχήν, ην είχε κατά την μεσαιωνικήν εποχήν η Μονή της Μεταμορφώσεως. Εν τη προ μικρού χρόνου γενομένη τυχαία ανασκαφή εκτός και μακράν του νυν ναού ευρέθη τμήμα βάσεως κίονος αρκετά μεγάλου, ως και τεμάχιον κιονοκράνου μικροτέρου, τα οποία νυν κείνται εκτάδην».

Ο υπάρχων ναός είναι κτίσμα του 18^{ου} αιώνας, αλλά υπάρχει «κατά χώραν η χαμοκέντησις του αρχικού ναού». Ανοικοδομήθη δε κατά το έτος 1772 με τις μεγάλες δωρεές

Χίων εμπόρων, οι οποίοι αδιαλείπτως μεριμνούσαν για την αρίστη συντήρηση του ναού. Οι ιερές εικόνες του ξυλόγλυπτου εικονοστασίου είναι ευλαβέστατο δώρο του Τσάρου της Ρωσίας Πέτρου του Μεγάλου προς τον Οικουμενικό Πατριάρχη Ιερεμία Γ'. Είναι μάλιστα ιστορικά καταγεγραμμένο ότι για κάποιο χρονικό διάστημα και έως του έτους 1821 την εποπτεία της Μονής είχε η οικογένεια των Υψηλάντων.

Όταν κατά το έτος 1878 εξελέγη Οικουμενικός Πατριάρχης ο Ιωακείμ Γ', ο από Θεσσαλονίκης, και στη διάρκεια της πρώτης Πατριαρχείας αυτού (1878-1884) απεφασίσθη η εκ βάθρων ανακαίνιση και επέκταση των εγκαταστάσεων του όλου συγκροτήματος, στο οποίο ο ίδιος εσκέφθη να οργανωθεί και στεγασθεί κληρογηροκομείο. Παρά τις ποικίλες αντιδράσεις ενίων ο πολύς και δυναμικός Ιωακείμ Γ' επέτυχε την ανέγερση νέων οικοδομημάτων, αλλά δυστυχώς μετά την παραίτησή του το όραμά του για την ολοκλήρωση και λειτουργία του κληρογηροκομείου δεν επραγματοποιήθη, αφού τα ανοικοδομηθέντα κτίσματα εχρησιμοποιήθησαν για τις ανάγκες της Ιεράς Μονής, όπου μάλιστα κατά την διετία 1895-1896, αμέσως μετά τον μεγάλο καταστροφικό σεισμό της Πόλεως, τα κτίρια της Μονής εστέγασαν τις ανώτερες τάξεις, οι οποίες αποτελούσαν το θεολογικό τμήμα της Ιεράς Θεολογικής Σχολής της Χάλκης επειδή η Μονή της Αγίας Τριάδος και τα περίξ αυτής οικοδομήματα είχαν καταρρεύσει.

Η αρχική σκέψη επίσης για την ανίδρυση μίας γυναικείας Μονής στη νήσο Πρώτη δεν ευδοκίμησε και τελικώς απεφασίσθη η γυναικεία Μονή να ιδρυθεί στη νήσο Χάλκη, αλλά ούτε και εκεί ιδρύθηκε. Στη νήσο Πρώτη τελικώς ο βαθύπλουτος και φιλόανθρωπος ομογενής Συμεωνάκης Εφέντης Σινιόσογλου (ή Σινιόσογλους) έχοντας και την σύμφωνη του μεγαλεπήβολου και οραματιστού Οικουμενικού Πατριάρχου Ιωακείμ Γ' (β' Πατριαρχεία, 1901-1912) ανίδρυσε το πολύφημο Ορφανοτροφείο θηλέων προσφέροντας το αμύθητο για την εποχή εκείνη ποσό των 10.000 χρυσών οθωμανικών λιρών και τα εγκαίνια αυτού έλαβαν χώρα στις 4 Ιουνίου 1906. Ο ίδιος βέβαια δεν έζησε για να ευφρανθεί το έργο της αγάπης και φιλογενούς προσφοράς του, αλλά όταν εκοιμήθη, ετάφη προ της εισόδου της Ιεράς Μονής όπου ακόμη υπάρχει το μεγαλοπρεπές ταφικό μνημείο του.

Ο Ακύλας Μήλλας αναφέρει λεπτομερώς ότι στο κτίριο του Ορφανοτροφείου φιλοξενήθηκαν τα ορφανά μέχρι το 1914, ήτοι για μία μόλις οκταετία, και όταν το 1915 εκηρύχθη ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος *«οι τουρκικές αρχές έσπευσαν να εκκενώσουν το κτίριο και το παρέδωσαν στους στρατιωτικούς που εγκατέστησαν σ' αυτό στρατό, κάτι το οποίο, επ' ευκαιρία του πολέμου, έγινε συστηματικά σε όλα σχεδόν τα Ρωμέϊκα καθιδρύματα και μοναστήρια των Πριγκηπονήσων που ανέκαθεν εποφθαλμιούσαν οι Τούρκοι»*. Το Ορφανοτροφείο μέχρι το 1927 φιλοξενήθηκε και λειτούργησε στα κτίρια των Εθνικών και Φιλανθρωπικών Καταστημάτων στην περιοχή του Επταπυργίου, στο εγκαταλελειμμένο σήμερα κτίριο απέναντι του Γηροκομείου, οπότε και αιφνιδίως επεβλήθη υπό των τουρκικών αρχών η απαγόρευση λειτουργίας του Ορφανοτροφείου και έτσι τα ορφανά κοράσια κατόπιν σχετικής αποφάσεως του αιδίδιμου Οικουμενικού Πατριάρχου Φωτίου Β' (1929-1935) μετεφέρθησαν *«άχρι καιρού»*, *«εις το Ορφανοτροφείον των θηλέων της εν τη νήσω Χάλκη, εν τη Ιερά Μονή της Παναγίας, συστάσης διά τα ορφανά του Πολέμου Εθνικής Στέγης»*.

Όσον αφορά την ιστορική πορεία της Ιεράς Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, ο Ακύλας Μήλλας καταγράφει ότι επί τρία έτη, ήτοι μέχρι το έτος 1917, στην Ιερά Μονή παρέμεινε ο στρατός και με την υπογραφή της Ανακωχής (1918) μετεφέρθησαν σε αυτό τα

άρρενα ορφανά του Ορφανοτροφείου Αρρένων Πριγκήπου επειδή το κτίσμα της Ελένης Ζαρίφη στο οποίο εστεγαζόντο, είχε επιταχθεί κατά το έτος 1915.

Η Ιερά Μονή ως φιλόστοργος Μητέρα, κατόπιν αποφάσεως του Οικουμενικού Πατριαρχείου, φιλοξένησε αρχικώς τους Λευκορώσους αξιωματικούς και στρατιώτες και αργότερα τον δοκιμαζόμενο ρωσικό όχλο και τα κοράσια των Ρώσων, τα οποία εγκατεστάθησαν σε αυτήν υπό του Χριστιανικού Σωματείου του Ερυθρού Σταυρού.

Όταν κατά το έτος 1925 οι Ρώσοι εγκατέλειψαν την Ιερά Μονή, η οποία εν τω μεταξύ είχε υποστεί μεγάλες φθορές, ανέλαβε «συνοδική απόφασει», ως Ηγούμενος της Μονής ο Τιμβριος Ιερομόναχος Κύριλλος Αγαπίου. Άξιο μνείας είναι το γεγονός ότι οι τουρκικές αρχές με τον ισχυρισμό ότι η Ιερά Μονή είχε εγκαταληφθεί, επέμεναν να κατάσχουν το μοναστήρι και άπασα την κτηματική περιουσία του, καθώς επίσης και τις κτηματικές κυριαρχίες του στην επί της νήσου έκταση υπό την τοπωνυμία της Αγίας Φωτεινής. Τελικώς απεφεύχθησαν τα χείρονα και η τουρκική κυβέρνηση ανεγνώρισε τον μοναστηριακό χαρακτήρα του όλου μοναστικού κτιριακού συγκροτήματος.

Στην Ιερά Μονή της Μεταμορφώσεως ετάφη ο Νεομάρτυς Αγγελής (Άγγελος) «εκ της ενορίας του Αγίου Κωνσταντίνου της Καραμανίας», χρυσοχόος από τα Ψωμμαθιά της Πόλης, ο οποίος απεκεφαλίσθη προ του Ιερού Ναού της Του Θεού Σοφίας κατά το έτος 1680, ο Νεομάρτυς Δημήτριος ο Χιοπολίτης (+1802), ο Οσιομάρτυς Ευθύμιος ο Πελοποννήσιος (+1814) του οποίου το ιερό λείψανο αργότερα μετεφέρθη στην Ιερά Σκήτη του Τιμίου Προδρόμου εν Αγίω Όρει.

Ο Ηγούμενος της Ιεράς Σταυροπηγιακής Μονής Παναγίας Τατάρνης Ευρυτανίας Αρχιμ. π. Δοσίθεος αναφέρει ότι το εν λόγω μοναστήρι «θεωρείται μονή γυναικεία, φιλοξενεί δε κατά τους θερινούς μήνας τας παιδικάς κατασκηνώσεις του Πατριαρχείου» για την απρόσκοπτη λειτουργία των οποίων ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος ηγωνίσθη πάση δυνάμει και ιερώ ζήλω, θεοκινήτω σθένει και ακαταβλήτω φρονήματι, όταν προ ολίγων ετών ενεφανίσθησαν ξαφνικά, ως συνήθως, διάφορα προσκόμματα υπό των κρατούντων... έδωκε όμως και πάλιν δικαιοσύνη ο δικαιοκρίτης Θεός...

Δευτέρα στην τετράδυμη χορεία των Ιερών Μονών της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στα τέσσερα Πριγκηπόννησα είναι η της δευτέρας νήσου Αντιγόνης ομώνυμος Μονή, η επονομαζομένη «*Θεοκορύφωτος*», όπως, κατά τα γραφόμενα του Ακύλα Μήλλα, μετονόμασαν αυτήν οι αργότερα εν αυτή ενασκήσαντες Πατέρες.

Ο Ηγούμενος π. Δοσίθεος αναφερόμενος στο ιστορικό της Θεοκορυφώτου Μονής γράφει ευσύνοπτα τα εξής: «*Το επί της κορυφής της νήσου υπάρχον ταπεινόν ναϊδριον ουδ' επ' ελάχιστον υπενθυμίζει την πάλαι ποτέ ακμάσασαν μονήν. Ταύτης την ύπαρξιν μαρτυρούσι τα κατεσπαρμένα Θεοδοσιανά κιονόκρανα, οι παχείς πλινθο-περίβλητοι τοίχοι, οι πεσσοί και οι πεσσίσκοι. Πρόκειται περί μονής περιόπτου και εκ θέσεως φυσικής, αλλά και πνευματικής περί ης ελάχιστα γινώσκομεν. Φθάνει έως των χρόνων Ιουστινιανού (527-565) ή κατέρχεται έως Βασιλείου Γ' Μακεδόνας (867-886) ή είναι δημιούργημα αμφοτέρων, του μεν πρώτου όντως κτίτορος, του δε δευτέρου ανακαινιστού; Ενταύθα εμόνασε Στέφανος ο Μάγιστρος, ον εξόρισε Ρωμανός ο Λακαπηνός το 921 κατηγορήσας αυτόν επί συνωμοσία... Η ύπαρξις της Μονής μαρτυρείται εν χρυσοβούλω λόγω Μανουήλ του Κομνηνού διά τα δίκαια της Μονής το 1158...».*

Ο Pierre Gylli όταν κατά το έτος 1561 επεσκέφθη την νήσο Αντιγόνη, η Ιερά Μονή υφίστατο διότι, όπως ο ίδιος γράφει, είδε: *«στην πιο υψηλή κορυφή της να σώζεται ακόμα ο Ιερός ναός και δίπλα σ' αυτόν δεξαμενή κεχρισμένη με κονίαμα και κέραμο και σκεπασμένη με πλινθόκτιστη καμαρωτή στέγη»*. Κατά το έτος 1630 η μονή διελύθη «εις τα εξ ων συνετέθη» κατόπιν εντολής του Σουλτάνου και μέχρι το έτος 1869, όταν ανηγέρθη η νέα Εκκλησία, άπας ο τόπος που άλλοτε έκείτο η προτέρα Μονή ήταν πλήρης ερειπίων.

Το όλο έργο της ανοικοδομήσεως της νέας Εκκλησίας επί των ερειπίων της παλαιάς, η οποία ως νέο κτίσμα καταλαμβάνει το Άγιον Βήμα του παλαιού Καθολικού, ανέλαβε ο Μιχαήλ Κωνσταντίνος Τριανταφύλλου ή Χουρμούζης (1804-1884), ο οποίος γράφει μεταξύ άλλων και τα κάτωθι: *«ανοικοδόμησα και την αρκτιδυτικήν γωνίαν της παλαιάς [Εκκλησίας] την οποίαν αφ' ου επιδιώρθωσα, ανήγειρα επ' αυτής το κωδωνοστάσιον· μέρος δε της προς δυσμάς αρχαίας εκκλησίας άφησα διά νάρθηκα, και ανήγειρα περίξ αυτού στήλας κτιστάς, ώστε όταν θεωρηθή αναγκαίον, αι στήλαι αύται θέλουν χρησιμεύση διά το περίφραγμα και το επιστέγασμα, προς το παρόν δε εκάλυψα τον νάρθηκα με δράναν εκ ζύλων δρυϊνων»*.

Ο Ακύλας Μήλλας μετά πάσης λεπτομερείας αναφέρει ότι ο φιλόχριστος Χουρμούζης προσέφερε για την ανέγερση της νέας Εκκλησίας και του κωδωνοστασίου περί τις 79.697 γρόσια και εξ αυτών τα 21.500, κατόπιν μεσολαβήσεως του μεγάλου Βεζύρη Αλή Πασά, εδόθησαν ως δωρεά υπό του Σουλτάνου Αζήζ, ενώ ο Οικουμενικός Πατριάρχης Γρηγόριος Στ' (α' 1835-1840, β' 1867-1871) προσέφερε 1.000 γρόσια. Πάμπολλες υπήρξαν επίσης οι δωρεές από το «κοινόν» της νήσου Αντιγόνης καθώς και από Αρχιερείς και επιφανείς φιλογενείς ευεργέτες (π.χ. ο Χρηστάκης Εφένδης Ζωγράφος κ.ά.).

Τα επίσημα εγκαίνια του ναού έγιναν κατά τα γραφόμενα του Γ. Χασιώτη στις 22 Ιουνίου 1869, ενώ ο Μ. Γεδών αναφέρει ως ημερομηνία των εγκαινίων την 24^η Ιουνίου. Ο Γ. Χασιώτης περιγράφοντας τα των εγκαινίων της νέας Εκκλησίας γράφει στις «Βυζαντινές Σελίδες» του για την χαρμόσυνη εκείνη ημέρα τα εξής: *«Ην εικοστή δευτέρα Ιουνίου 1869. Απελθόντες εις το βουνόν εύρομεν πολυπληθή όμιλον και κόσμον. Ετελούντο την ημέραν εκείνην τα εγκαίνια του ανακαινισθέντος ναού της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος. Επί των παλαιών θεμελίων του ιερού και μέρους τινός του καθολικού έκτισεν ο Χουρμούζης νέον μονύδριον, μικρότερόν πως της παλαιάς περιοχής, παρακειμένως δε αυτής ανήγειρε και τα δύο ηρειπωμένα παρεκκλήσια και κατέστησε Μονήν στερεάν και ασφαλή δυναμένην εν ανάγκη να επεκταθή και μεγαλυνθή. Ο εσωτερικός του ναού κόσμος ην κομψός και ευπρεπής, το τέμπλον απλούν, αλλά καλλίμορφον. Αι εικόνες ομοιόμορφοι και επιτυχείς. Τα πάντα παρασκευασμένα και έτοιμα προς εγκαινίασιν. Ικανοί φίλοι και θαυμασταί του ανδρός ετίμησαν την πανήγυριν εκείνην, εν η ικανός είχε συναθροισθή κόσμος εκ της νήσου και εκ των πέριξ. Ο κατά την εποχήν εκείνην ονομασθείς αρχιεπίσκοπος Ιωαννίνων και νυν πρώην τοιούτος, ο σεβάσμιος και πολυετής γέρων Σωφρόνιος, ετέλει την θείαν μυσταγωγίαν εν όλω τω μεγαλείω και τη λαμπρότητι. Παριστάμην και εγώ επιχαίρων επί τε τω ναώ και τη τελετή και επί τη συμμετοχή ταύτη του ποιμενάρχου της πατρίδος μου.*

Ενθυμούμαι την ωραίαν και θεοσεβή εκείνην ημέραν. Πανταχού παρών ο κτίτωρ γελόεις και χαράς έμπλεως περιέτρεχε το οροπέδιον συνδιαλεγόμενος φιλοφρόνως μετά των φίλων και προσκεκλημένων και ομιλών εν όλη τη αφειλία μετά του λαού ως αληθής πατήρ και αδελφός. Ενόμιζέ τις ότι έβλεπεν εν τω υψώματι εκείνω και εν μέσω του πλήθους αληθή λαϊκόν λευϊτη εναποτιθέμενον και αύθις εις τον Σωτήρα των Χριστιανών τα ιερά θέμεθλα ναού αφιερωμένου εις τον υψιβρεμέτην Δία. Αιωνία η μνήμη του αγαθού και λαοφίλου Χουρμούζης».

Ο ευσεβής ευεργέτης Χουρμούζης εκοιμήθη στις 6 Οκτωβρίου 1882 και ετάφη πλησίον του Καθολικού της Μονής, η οποία για κάποιο χρονικό διάστημα υπήγετο στην Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης και διακονούσε σε αυτή μόνιμος Ηγούμενος. Μετά το έτος 1928 «η μονή εξαρτάται από την Πατριαρχική Μοναστηριακή Επιτροπή, με τους αυτούς όρους εκείνης της Πρώτης». Η μονή μικρής εκτάσεως ανακαινίστη επί της ανατολικής πλευράς του ναΐσκου συντελέσθηκε κατά το έτος 1946 από τον Ιεροεπιστάτη της Μονής και προϊστάμενο της κοινότητας Αντιγόνης, Οικονόμο Αντώνιο Κατραμαδάκη.

Η Τρίτη εκ των τεσσάρων Ιερών Μονών της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, οι οποίες ίστανται και ανθίστανται σθεναρώς στις περιπέτειες του ιστορικού γίνεσθαι, ευρίσκεται εν απολύτω «νηπτική ησυχία» στη νήσο Χάλκη και περί αυτής ο Ηγούμενος της Ιεράς Σταυροπηγιακής Μονής Παναγίας Τατάρνης Ευρυτανίας Αρχιμ. π. Δοσίθεος γράφει με ευσύνοπτο και λίαν περιεκτικό τρόπο, ότι «ονομάζεται και σκήτη του Μακαρίου, εκ τινος μοναχού ασκήσαντος εν αυτή κατά τον ιθ' αιώνα (1850-1865). Ευρίσκεται εις ικανήν από της θαλάσσης απόστασιν διό και είναι άγνωστος τοις πολλοίς. Κτίτωρ φέρεται Αντώνιος τις μοναχός εξ Ιωαννίνων ασκητεύσας εκεί μεταξύ των ετών 1835-1897. Το ναΐδριον ανεκαινίσθη το 1870 και διεκοσμήθη το επόμενον έτος. Ίσως υπήρχε παλαιά τις μονή, άγνωστος εις ημάς».

Ο ίδιος συγγραφεύς ιστορεί και τα της τετάρτης στα Πριγκηπόννησα Ιεράς Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος επί της μεγαλονήσου Πριγκήπου γράφοντας ότι αυτή «εύρηται πλησίον της μιάς εκ των δύο κορυφών της νήσου. Άγνοούμεν εάν είναι συνέχεια παλαιάς τινός μονής ή είναι κτίσμα νεώτερον. Πάντως κατά τον ιστ' αιώνα υφίστατο. Το 1597 ανακαινίζεται και ανακηρύττεται Πατριαρχικόν Σταυροπήγιον.

Την συντήρησιν αυτής αναλαμβάνει αργότερον η συντεχνία των μπεζιρτζήδων (των παρασκευαζόντων και πωλούντων μπεζίρι ήγγουν λίνον, λιναρόσπορον, λινέλαιον). Το 1809 εφησυχάζει ενταύθα ο Οικ. Πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε' μετά την δευτέραν αυτού Πατριαρχείαν (1806-1808). Αργότερον εγκατεστάθη εις αυτήν ο Πατριάρχης Χρύσανθος (1824-1826), όστις εκοιμήθη και ετάφη εκεί το 1834. Νέος ανακαινιστής της Μονής είναι ο Πατριάρχης Σωφρόνιος ο Γ' (1863-1866), όστις και εφησυχάζει ενταύθα από το 1866 έως του 1870. Τα εγκαίνια του νέου ναού εγένοντο το 1869. Το 1887 έζων εν αυτή έξ μοναχοί. Του ιθ' αιώνος τελευτώντος μάλλον ουδείς έζη».

Η ιστορική ιχνηλασία στις ως άνω τετράδυμες Ιερές Μονές της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος των Πριγκηποννήσων αποτελεί την ελαχίστη αντιδωρηματική γραφή τιμής και σεβασμού σε εκείνη την περήφανη και πληγωμένη Ρωμηά, την οποία πριν από δεκαοκτώ έτη συνήντησε στο γραφικό βαποράκι της γραμμής ο τότε νεαρός εξ Ελλάδος ερευνητής, ενθυμούμενος τα όσα εκείνη νοσταλγικώς ανέφερε για τις αλλοτινές πανηγύρεις, οι οποίες ελάμβαναν χώρα στα τετράδυμα αυτά ιερά του Γένους μοναστικά σεβάσματα, όταν οι πολυπληθείς Ρωμηοί των Πριγκηποννήσων και της Βασιλευούσης ως πολύβοες σεμνοπρεπείς μέλισσες προσήρχοντο προσευχητικώς σε αυτά ωςάν σε χριστοφόρο κυψέλη πεπληρωμένη θείου και ουρανίου μέλιτος προκειμένου να γευθούν το μέλι της σωζούσης εν Χριστώ Αναστάσει πίστεως και αληθούς ευσεβείας, με την ενδόμυχη της καρδιάς ευχή: «καλόν εστίν ημάς ώδε είναι».

Επειδή μάλιστα ουδέν του ανθρωπίνου βίου είναι τυχαίο ή συμπτωματικό, αλλά η φιλόανθρωπος θεία πρόνοια οικονομεί τα θαυμασίως θαυμαστά υπέρ της πνευματικής ωφελείας των ανθρώπων, εκείνο το απόγευμα της 5^{ης} Αυγούστου του έτους 1999 και αφού ο νεαρός ερευνητής επέστρεψε, όπως κάθε απόγευμα, με το βαποράκι της γραμμής από τα

Πατριαρχεία και την κοπιώδη ερευνητική μελέτη στο Πατριαρχικό Αρχαιοφυλακείο υπό το άγρυπνο και ευθυνοφόρο βλέμμα του αιοδίμου Ιμβρίου Αρχαιοφύλακος των Πατριαρχείων και Μ. Οικονόμου Νικολάου Πετροπέλλη (+2016) στην Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης, ευρέθη προ μιάς συγκλονιστικής εκπλήξεως, η οποία μετά από δεκαοκτώ συναπτά έτη παραμένει αλησμόνητος.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος ευρίσκετο στην Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης και εντός ολίγου επρόκειτο με την συνοδεία των Πατριαρχικών Διακόνων, διαφόρων άλλων μελών της Πατριαρχικής Αυλής και του βυζαντινού Πατριαρχικού Χορού να πορευθούν στην κεκρυμμένη Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, την άλλως επονομαζομένη «Σκήτη του Μακαρίου», για την τέλεση του πανηγυρικού Εσπερινού της μεγίστης Δεσποτικής Εορτής. Ένα βλέμμα του Προθηγουμένου της Ορθοδοξίας και μία κοφτή προτροπή: «*Έρχου και ίδε*», ήταν υπέρ άγαν αρκετά και ισχυρά ως σεισμός για να γίνει ο νεαρός ερευνητής, άνευ δευτέρας σκέψεως, συνοδίτης και συνέκδημος της πατριαρχικής ακολουθίας.

Ωσάν προς το όρος Θαβώρ η πορεία ανωφερής και ευωδιαστή με τις ευωδίες του φυτικού πλούτου της ερατεινής Χάλκης κατηύθυνε τους αναχωρητές ως μέλισσες στην κεκρυμμένη Χριστοφόρο κυψέλη όπου κατά την ακολουθία του Πανηγυρικού Εσπερινού χοροστατούντος του «Πρώτου» της Ορθοδοξίας εσταυρώμενου ρασοφόρου μετεμορφώθησαν άπαντες και άπαντα «*τω ακτίστω φωτί*» του ενδόξως μεταμορφωθέντος Θεανθρώπου Χριστού και ακορέστως άπληστη ανεδύετο η ενδόμυχος ευχή και παράκληση του «*θάμβει συνεχομένου*» νεαρού ερευνητού: «*καλόν εστίν ημάς ώδε είναι*». Τα κατά την πατρώα εκκλησιαστική παράδοση και τάξη «*πρώτα γεννήματα της αμπέλου*» επευλογήθησαν και διενεμήθησαν «*φιλοστόργω πατριαρχική χειρί*» στους ελαχίστους εκκλησιαζομένους και με το «*δι' ευχών*» επεσφραγίσθη το της μεταμορφώσεως θαύμα για να μη λησμονηθεί ποτέ από τον νεαρό ερευνητή...

Μετά από δεκαοκτώ έτη και πάλι η Ορθοδοξία γεύεται τα προεόρτια της ενδόξου Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού και επειδή το «*καλόν εστίν ημάς ώδε είναι*», ανακαλεί μνήμες και βιώματα μέσα στο άκτιστο φως του Λυτρωτού, τα Πριγκηπόννησα ίστανται και ανθίστανται με τους «*ολίγους και συνάμα αμέτρητους*», «*επ' ελπίδι μεταμορφώσεως*», υπό το ακοίμητο και αναφές άκτιστο φέγγος των του Σωτήρος Μονών τους, μνεΐαν ποιούμεθα των γεγραμμένων υπό του φιλόμουσου ιερομύστου και αδαπανήτου μυσταγωγού της Φαναριώτικης ευσεβείας και πολυμαρτυρικής πολιτικής Ρωμηοσύνης πολιού Μητροπολίτου Πέργης Ευαγγέλου (Γαλάνη), ο οποίος υπό τον τίτλο: «*Της Γης ο Ανασασμός. Αναδρομή στα Πριγκηπόννησα*», μάς ταξιδεύει στη ρέμβη των Πριγκηποννήσων ουχί με γραφή καλάμου αλλά με της καρδιάς το δάκρυ και με του βλέμματός του την ελπίδα, δωρούμενος μυσταγωγία Ορθοδοξίας και Ρωμηοσύνης, στους επιγενομένους όπου γης και έως περάτων γης βλαστούς της εσταυρωμένης Μηρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας: «*... Ρέμβη και πάλι στο Μαρμαρά. Κλυδωνίσματα πάνω στο κύμα του και τη σιγή του. Η Προποντίδα σφίγγει τα Πριγκηπόννησα με τα νερά της να πάρουν διαστάσεις αλησμόνητων πατρίδων στο νου και την καρδιά. Να ζωντανέψουν το μικρό αρχιπέλαγος. Να ζανακουστεί στον κόσμο η αγλύεσσα ανάδρομη ιστορία. Να ανασχηματιστεί φαντασιακά η ομορφιά τους. Και σαν μικρή εδαφική διασπορά του κορμιού της Πόλης να κρυφομιλήσει με τις γειτονιές. Τη Θράκη και τη Βιθυνία. Να προβάλει τα κερδισμένα με το χρόνο χαρακτηριστικά της. Είναι της μοίρας τους κάποτε να αλλοιώνονται και να εξαφανίζονται.*

Τα Πριγκηπόννησα!

Μιά χειροποίητη εικόνα της φύσης μέσα σε πλαίσιο από ψαλμούς και τραγούδια του αγύριστου χρόνου. Ξηρούλες ζωσμένες από παλιά και αρχαία μνηολόγια που τις φωτίζουν, τις συντροφεύουν, τις νανουρίζουν. Να γράψουμε με κεφαλαία τις ταυτότητές τους. Θυσίες να προσφέρουμε στα μυθολογήματά τους. Σφραγίσματα στον κώδικα του κόσμου.

Στολισμένοι Μαρμαρινοί Ποσειδώνες!

Από ποιά ομορφιά αρχέτυπη, από ποιά πατρογονική ατμίδα μπορεί και παίρνει χρώματα και ο σύγχρονος χρωστήρας και σας ξανακαλεί σε καινούρια γιορτή! Έπεσε πιά σαν απαλό αεράκι η κοσμοπολίτικη αύρα του παρελθόντος. Παννυχίσματα της ώρας, οι μεγάλες λιτανείες με τα λάβαρα και τα εξαπτέρυγα. Πόσα χρόνια να νηστέψουμε για να χωνέψουμε το παρόν;

Η ζωή των νησιωτών χτυπιέται ανάμεσα σε δύο έννοιες και σε δύο παρουσίες. Της στατικότητας και της κινητικότητας. Βίωμά τους εσωτερικό η πρώτη, αξιώνεται και αντισταθμίζεται με της θάλασσας την απεραντωσύνη. Μόνον ο συνδυασμός τους τούς συνεφέρνει, τους χαροποιεί και τους κρατάει. Χωρίς τη ροή της θάλασσας ασφυκτιούν. Με τη νέκρωση και την απομόνωσή τους μελαγχολούν. Και φεύγουν. Πηδούν το βράχο που τους παραμονεύει. Ονειρεύονται τ' απέναντι ακρογιάλια. Τη δική τους ξένη γη.

Έτσι μπάρκαραν για κάπου αλλού οι Πριγκηποννησιώτες. Τους στέρησαν τον «κόσμο» τους. Κι αυτοί πρόδωσαν κάτι. Τον αισθηματικό πυρήνα της ζωής τους. Όχι όμως και την ψυχοσύνθεσή τους. Την κράτησαν σαν κεφάλαιο και σαν παράπονο να ξεχύνεται πικραμένα σε δέλτους αναμνηστικές. Σε φωτογραφίες παραδοσιακές. Σε σκίτσα και σε σκαριφήματα της εποχής. Όλα λουσμένα με το λιβάνι της Ρωμηοσύνης. Το μύρο που δεν εξανεμίζεται ούτε με το σίγασμα του τραγουδιού της γειτονιάς, ούτε με το φούντωμα των νοτιάδων της θάλασσας,

«Κι ακίνητο σαν το μέταλλο μένει».

Αυτό θα νοστιμίζει πάντοτε το ρεφραίν της νοσταλγίας».

Υ.Γ. Αφιερύται, συνοδευμένο με τύψεις συνειδήσεως γιατί άργησε κατά δεκαοκτώ έτη να γραφεί, στους «ολίγους και συνάμα αμετρήτους» κατοίκους Ρωμηούς των λαμπραδάμαντων Πριγκηποννήσων, τα οποία ίστανται και ανθίστανται «επ' ελπίδι Μεταμορφώσεως». Γένοιτο!